

შპს „არტსტუდიო პროექტი“

ქალაქ ზუგდიდის გენერალური გეგმისა და
ცენტრალური ნაწილის განაშენიანების გეგმის
სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასება

(არატექნიკური რეზიუმე)

შემსრულებელი

შპს „გამა კონსალტინგი“

დირექტორი

ზურაბ მაგალობლიშვილი

თბილისი 2020

სარჩევი

1	ამოცანები და შინაარსი	3
2	შეფასების ფარგლები.....	3
3	ფონური კვლევა.....	4
4	მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი ზემოქმედებების შეფასება	4
5	ალტერნატივები	5
6	შემარბილებელი ღონისძიებები	5
7	მონიტორინგი	8
8	სგმ-ს ანგარიში	9
9	მომუშავე ექსპერტთა გუნდი	9

1 ამოცანები და შინაარსი

ქალაქ ზუგდიდის გენერალური გეგმისა და ცენტრალური ნაწილის განაშენიანების გეგმის პროექტის შემუშავების მიზანია ქალაქში არსებული გარემოსდაცვითი და სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემების მნიშვნელოვნად გაუმჯობესება, ქალაქში ჯანსაღი და უსაფრთხო გარემოს შექმნა.

ქ. ზუგდიდის გენერალური გეგმის სტრატეგიულ გარემოსდაცვით შეფასების დოკუმენტში მაქსიმალურად იქნა გათვალისწინებული ყველა საკვანძო საკითხი, რაც კანონმდებლობით რეგულირდება.

აღნიშნული დოკუმენტის მომზადებამ გაიარა შემდეგი სამუშაო ეტაპები:

- სგშ-ს ანგარიშზე მომუშავე ჯგუფების შექმნა და დაინტერესებული მხარეების მიერ ინფორმაციების გაცვლა;
- სკოპინგის ანგარიშის მომზადება და საჯარო შეხვედრების გამართვა;
- საველე და კამერალური კვლევების წარმოება;
- გარემოზე კუმულაციური რისკების შეფასება და ალტერნატივების განსაზღვრა;
- შემარბილებელი ღონისძიებების დაგეგმვა;
- სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების დოკუმენტის მომზადება.

თითოეულ სამუშაო ეტაპზე, დოკუმენტზე მომუშავე ჯგუფების მხრიდან განხორციელდა, როგორც საველე ისე, კამერალური კვლევები.

ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლების მხრიდან მოხდა მაქსიმალური ხელშეწყობა; საჯარო განხილვების ორივე ეტაპი ჩატარდა ადმინისტრაციულ შენობაში, სადაც აქტიური მონაწილეობა მიიღეს ხელისუფლების წარმომადგენლებმა.

საჯარო შეხვედრები გაიმართა ორ ეტაპად:

- პირველი ეტაპის განხილვა ჩატარდა - 16.12.2019 წელს;
- მეორე ეტაპის განხილვა ჩატარდა - 19.02.2020 წელს.

გამოვლინდა პრობლემა ინფორმაციისა და მონაცემების ნაკლებობაზე. ასევე, ერთ-ერთ მთავარ პრობლემას წარმოადგენდა მსგავს საკითხებზე მუშაობის გამოცდილების არარსებობა.

2 შეფასების ფარგლები

სგშ-ში გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული საკითხები მკაფიოდ არის ფორმულირებული და კონცენტრირებულია საკვანძო საკითხებზე.

გარემოსა და ჯანმრთელობის დაცვასთან დაკავშირებული საკითხების ძირითადი პრობლემები იდენტიფიცირებული და აღწერილია:

- ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების ქიმიური და მიკრობიოლოგიური დაბინძურება; გრუნტის წყლებზე ზემოქმედება;
- ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება (ძირითად ტრანსპორტის გამონაბოლქვით და მტვრის ემისიით, ქარხნების ექსპლუატაციით); დაბინძურება სტაციონარული (საწარმოები) და მობილური წყაროებიდან (ავტოტრანსპორტი)

- ეროზიული პროცესების განვითარება;
- სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებისათვის მიწის რესურსის შემცირება, ბიომრავალფეროვნების დაკარგვა;
- სტიქიური ნაგავსაყრელების არსებობა; ნარჩენების დახარისხებისა და დამუშავების დაბალი დონე; ისტორიული დაბინძურება - ძველი ინდუსტრიული ნარჩენებით ;
- ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის არარსებობა, სანიაღვრე ქსელის და კანალიზაციის სისტემის არასაკმარისი გამართულობა
- საერთო ურბანული გამწვანების სისტემის ნაკლებობა; სარეკრეაციო ტერიტორიების ნაკლებობა; კულტურული დაცვის ზონების არარსებობა;

ქალაქ ზუგდიდის გენერალური გეგმის პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების განხორციელების პროცესში გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

3 ფონური კვლევა

ანგარიშში აღწერილია გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული საკვანძო საკითხების არსებული მდგომარეობა და იდენტიფიცირებულია ტენდენციების ძირითადი მამომრავებელი ძალები. განხილულია ატმოსფერული ჰაერის, წყლის, ნიადაგის, ნარჩენების, ბიომრავალფეროვნების, სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის და კულტურული მემკვიდრეობის ფონური მდგომარეობა.

4 მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი ზემოქმედებების შეფასება

სგშ-ს ანგარიშში აღწერილია სტრატეგიული დოკუმენტით გათვალისწინებული საქმიანობების ზემოქმედება გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე და შედარებულია სტრატეგიული დოკუმენტის განუხორციელებლობის შემთხვევაში მათ შესაძლო მდგომარეობასთან.

- განხილულია როგორც დადებითი, ასევე უარყოფითი ზემოქმედებები.
- განხილულია ურთიერთკავშირი ზემოქმედებებს შორის (სადაც შესაძლებელია).
- ზემოქმედებების პროგნოზირებისა და შეფასებისთვის გამოყენებულია სათანადო სტანდარტები, რეგულაციები და ზღვრული სიდიდეები.

ახალი გენერალური გეგმის მთავარ ზემოქმედებებს შორის შეიძლება აღინიშნოს:

ატმოსფერული ჰაერი: სავარაუდოდ, გაუარესდება მოძრაობა ახალი და შემოვლითი გზების გასწვრივ, მაგრამ გაუმჯობესდება ქალაქის ცენტრში; შემცირდება მტვრის და გამონაბოლქვის კონცენტრაცია ცენტრალურ ქუჩებზე.

წყალი: მდ. ჩხოუმის კალაპოტის მოწესრიგება უზრუნველყოფს ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხების მოგვარებას და მდინარის დაბინძურების ხარისხის გაუმჯობესებას.

ნიადაგი: ეგზოგენური პროცესების (ეროზია, წყალდიდობა) გამოვლენის ტერიტორიების იდენტიფიკაცია და ხაზგასმა ხელს შეუწყობს მიზნობრივი მოქმედებების განხორციელებას მათი შემცირებისა და აღმოფხვრის მიზნით. მდ.ჩხოუმის კალაპოტის გასწვრივ სარეკრეაციო ზონების მოწყობა უზრუნველყოფს ეროზიული პროცესების შემცირებას. სარეკრეაციო ზონების გაფართოება ხელს შეუწყობს ნიადაგის ხარისხის გაუმჯობესებას და დეგრადაციის

პროცესების შემცირებას. დაგეგმილი მშენებლობებისთვის მიწის საფარის გონივრული გამოყენება ხელს შეუწყობს მიწის რესურსის დაზოგვას და გაფრთხილებას.

ბიომრავალფეროვნება: არსებული ტერიტორიების მდგომარეობის გაუმჯობესება (მწვანე სივრცეები, სარეკრეაციო ზონები) და გაფართოება, მათი დაკავშირება ურბანულ გარემოსთან გააუმჯობესებს ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობას. მდ.ჩხოუმის სანაპიროებზე ერთიანი „მწვანე დერეფნის“ შექმნა მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს ბუნებრივი გარემოს მდგომარეობას.

ჯანმრთელობის დაცვა: სარეკრეაციო ზონების გაფართოება და ჯანსაღი ცხოვრების ხელშეწყობა დადებითად იმოქმედებს ცხოვრების პირობებზე; სანიტარულ-ჰიგიენური პირობების გაუმჯობესება ხელს შეუწყობს საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის რისკების შემცირებას.

5 ალტერნატივები

გენერალური გეგმის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასებისას, მოხდა შემდეგი სამი ალტერნატივის განხილვა და შეფასდა მათი ზემოქმედება გარემოზე

- "ნულოვანი / არაქმედების ალტერნატივა" - აღწერილია სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებლობის შემთხვევაში გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ასპექტების მოსალოდნელი განვითარება ;
- ქ.ზუგდიდის მიწათსარგებლობის გეგმის (2009) და ზიგდიდის გენერალური გეგმის(2020) შედარება;
- ალტერნატიული შემოთავაზება შემოვლითი გზისათვის 2020 წლის გენერალური გეგმის ფარგლებში.

იდენტიფიცირებულია და შედარებულია გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე თითოეული ალტერნატივის მოსალოდნელი ზემოქმედებები (დადებითი და უარყოფითი).

6 შემარბილებელი ღონისძიებები

სგშ-ს ანგარიშში მითითებულია სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებისას მნიშვნელოვანი უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შემცირებისა და კომპენსირების (და/ან მოსალოდნელი დადებითი ზემოქმედების ხელშეწყობი) ღონისძიებები. იდენტიფიცირებულია კონკრეტული (გეგმის/პროგრამის განხორციელების შემადგენელი) პროექტების შემუშავებისა და დამტკიცების პროცესში გასათვალისწინებელი საკითხები.

შემოთავაზებული განვითარების ხედვების განხორციელებისას მოსალოდნელი გარემოსდაცვითი და ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული შესაძლო რისკების თავიდან აცილება/შემცირებისათვის ძირითადი შემარბილებელი ღონისძიებები მოცემულია ქვემოთ:

- სატრანსპორტო საშუალებებიდან გამონაბოლქვის შემცირების მიზნით, საგზაო ინფრასტრუქტურის მოდერნიზაცია (ახალი ურბანული განვითარების სქემები, შიდა და შემოვლითი გზა), ქალაქის ცენტრალურ ნაწილში გადატვირთული მოძრაობის შემცირება და სატრანზიტო ტრანსპორტისთვის შემოვლითი გზის შემუშავება. ეს ზომები შეამცირებს ავარიების რისკს გზებზე. აუცილებელია ავტოსატრანსპორტო

საშუალებებისთვის პარკირების ადგილების შექმნა, განსაკუთრებით ქალაქის ცენტრალურ ნაწილში.

- მწვანე დერეფნის შექმნა, მწვანე ტერიტორიების გაფართოება, მდინარე ჩხოუმის ნაპირების დაცვა, რეკრეაციული ტერიტორიების განვითარება. ეს ქმედება ხელს შეუწყობს ბუნებრივი გარემოს ხარისხის გაუმჯობესებას.
- ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების რისკები და შესაბამისი პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებებია:
 - ახალი (ტერიტორიისთვის უცხო-ინტროდუცირებული) სახეობის მცენარეების დარგვისას აუცილებელია ტერიტორიაზე არსებულ ფლორასა და ფაუნაზე პოტენციური უარყოფითი ზეგავლენის შეფასება;
 - მცენარეებზე ზემოქმედების ერთ-ერთ შემარბილებელ ღონისძიებას, სათანადო კვალიფიკაციის მქონე ექსპერტის ჩართულობით, მათი გადარგვა და შემდგომი მართვა წარმოადგენს;
 - ბულვარში არსებული ბუხის (*Buxus sempervirens* L.) მწკრივებში არსებული დაზიანებული ინდივიდებისთვის შესაძლოა ჩატარდეს მოვლითი ღონისძიებები, ხოლო უკიდურეს შემთხვევაში მოხდეს ჩანაცვლება ამავე სახეობის ინდივიდებით. აღნიშნული ღონისძიებები უნდა განხორციელდეს სათანადო კვალიფიკაციის მქონე ექსპერტის ჩართულობით;
 - საპროექტო არეალში წარმოდგენილ მერქნიან მცენარეებზე მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედების ერთერთ შემარბილებელ ღონისძიებად განხილული უნდა იყოს მათი გადარგვა და შემდგომი მოვლა-პატრონობის ღონისძიებები, სათანადო კვალიფიკაციის მქონე ექსპერტის ჩართულობით. ასევე, ტერიტორიაზე არსებული მერქნიანი მცენარის მოჭრის აუცილებლობა დადგენილი უნდა იქნას სათანადო კვალიფიკაციის მქონე ექსპერტის მიერ, შემდგომ კი მისი ჩანაცვლება უნდა მოხდეს იმავე ან სხვა ადგილობრივი გავრცელების სახეობის მცენარით;
 - „წითელი ნუსხის“ სახეობების ჭრის შემთხვევაში, ქმედებების განხორციელება უნდა მოხდეს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად;

ასევე შემოთავაზებულია გარკვეული ღონისძიებები, რომელიც არ შედის გენერალური გეგმის ფარგლებში, მაგრამ ხელს შეუწყობს მის განხორციელებას.

- სანიაღვრე სისტემის მოწესრიგება გააუმჯობესებს ქალაქის გარემოსდაცვითი და სანიტარულ-ჰიგიენურ პირობებს;
- წყალმომარაგების და კანალიზაციის სისტემის გაფართოება გაზრდის მოსახლეობისთვის სტანდარტების შესაბამისი ხარისხის სასმელი წყლის ხელმისაწვდომობას, სხვადასხვა ეკონომიკური სექტორის და საწარმოების წვდომას კანალიზაციის სისტემასთან, კანალიზაციის სისტემასთან ახალი საწარმოების დაკავშირების შესაძლებლობას. ეს ზომები ხელს შეუწყობს შინამეურნეობების და მრეწველობის სექტორიდან დაბინძურების შემცირებას და მიწისქვეშა წყლების და ზედაპირული წყლის რესურსების დაბინძურების თავიდან აცილებას;
- ნარჩენების მართვის ინფრასტრუქტურის მოდერნიზაცია (კონტეინერების მომარაგება ცალკეული ნარჩენების შეგროვების მიზნით, მუნიციპალური ნარჩენებისთვის კონტეინერების რაოდენობის გაზრდა ქალაქის მასშტაბით და ა.შ.), სტიქიური ნაგავსაყრელების დახურვა/აღმოფხვრა, მუნიციპალიტეტის ნარჩენების მართვის

გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების ზედმიწევნით შესრულება. ეს ხელს შეუწყობს ქალაქის საერთო ეკოლოგიური და ესთეტიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებას.

სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების პროცესის დროს მონაცემების შეგროვების და არსებული ვითარების ანალიზის შედეგად გამოიკვეთა შემდეგი ღონისძიებების საჭიროება:

- ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის უზრუნველყოფა ქალაქის ცენტრში და ცენტრალურ მაგისტრალზე, ასევე წყლის ხარისხის მონიტორინგი. ამ კომპონენტებისთვის მონიტორინგი აუცილებელია, როგორც გენერალური გეგმის სწორად შესრულების, ასევე ადგილობრივი ხელისუფლების, გარემოსდაცვითი და ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოების ეფექტური მუშაობისთვის, რათა მიიღონ მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები ამ სფეროებში არსებული მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად.
- ახალი ობიექტების და მშენებლობის დროს გარემოსდაცვითი მოთხოვნების დაცვაზე კონტროლის გაძლიერება. ეს ღონისძიება მნიშვნელოვანია ზემოაღნიშნული რისკების უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან ასაცილებლად, რადგან გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო განსაზღვრავს ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებულ პირობებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ ინდივიდუალური ან კუმულაციური ზემოქმედების შემცირებას.
- გარემოსდაცვითი სფეროში სტატისტიკური ანგარიშგების შემოღება მონაცემების მისაღებად, არა მხოლოდ რეგიონის, არამედ ქალაქის დონეზე. კონკრეტული სტატისტიკური მონაცემების არარსებობა მწვავე პრობლემაა ქვეყნის მასშტაბით.

დაგეგმვის პროცესში განსახორციელებელი ღონისძიებები:

- მდინარის (მდ. ჩხოუმის სანაპირო ზოლი) წყალდაცვითი ზოლის განსაზღვრა;
- კონცეფციით გათვალისწინებული საქმიანობების განხორციელებისთვის ჩასატერებელი დეტალური კვლევების დაზუსტება/განსაზღვა (მაგ, მდინარე ჩხოუმის ბიომრავალფეროვნების (მათ შორის წყლის ბიომრავალფეროვნების) კვლევა და სხვ.)
- გენერალურ გეგმაში არსებული მწვანე ზონების, პარკების საზღვრების დადგენა;
- ნარჩენების მართვის ინფრასტრუქტურის მოდერნიზაცია და ქალაქის ნარჩენების შეგროვების და რეციკლირების რეგიონალურ/ეროვნულ სქემებში ინტეგრაცია.
- ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის სადგურის განთავსება.
- მდინარე ჩხოუმზე სამონიტორინგო წერტილების განთავსება/ჩატარება.
- მწვანე ზონებისა და დასასვენებელი ადგილების გაფართოება (მდინარე ჩხოუმის ნაპირებზე), ნარგავების დარგვა სარეკრეაციო ადგილებში.
- ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობის ხელშეწყობა და ჩამდინარე წყლების შეგროვების მიზნით, კანალიზაციის ქსელის გაფართოება ქალაქის მასშტაბით. ქალაქის სანიაღვრე სისტემის ქსელის ჩამდინარე წყლების გამწმენდ ნაგებობასთან დაკავშირება.
- მთავარ გზებზე გადატვირთული მოძრაობის შემცირება და სატვირთო მანქანების შემოვლითი გზით სარგებლობა
- ადგილობრივი გარემოსდაცვითი სამოქმედო გეგმის შემუშავების ხელშეწყობა.
- მონიტორინგის უზრუნველსაყოფად, სტატისტიკური და უწყებრივი მონაცემების შეგროვების სისტემის შეცვლის და რეკომენდაციების შემუშავება.

- გენერალური გეგმის მოქმედებებისა და ღონისძიებების შესრულების მონიტორინგის უზრუნველყოფა.

7 მონიტორინგი

მონიტორინგის გათვალისწინებული ღონისძიებები მკაფიოდ არის ფორმულირებული, განხორციელებადია და დაკავშირებულია სგშ-ში მოცემულ ინდიკატორებთან და ამოცანებთან. მონიტორინგთან და მნიშვნელოვან უარყოფით ზემოქმედებაზე რეაგირების ქმედებების განხორციელებასთან დაკავშირებული პასუხისმგებლობები განსაზღვრულია.

გამოიკვეთა დამგეგმავი ორგანოსა და სამინისტროს პასუხისმგებლობები შემდეგ საკითხებზე :

მონიტორინგის საკითხი	დამგეგმავი ორგანო ¹	სამინისტრო
ქალაქის მთლიანი ზედაპირის მწვანე ფართობების წილი, %	✓	
მდინარე ჩხოლუმის ნაპირებზე სარეკრეაციო ზონების მოწყობა/გამწვანება, %, კმ	✓	
გარემოსდაცვითი ხარჯების წილი ქალაქის მთლიან ბიუჯეტში, %	✓	
სასმელი წყლით მომარაგების სისტემის გაფართოება, კმ / წელი	✓	
კანალიზაციის სისტემის გაფართოება, კმ / წელი	✓	
სანიაღვრე სისტემის მოწყობა/გაფართოება, კმ / წელი	✓	
განახლებული ქუჩის ტროტუარი, კმ / წელი	✓	
ემისიის მოცულობა ტრანსპორტიდან, ტ/წელი	✓	
დაავადებების შემთხვევები, რომლებიც გამოწვეულია დაბინძურებული წყლის გამოყენების შედეგად, საერთო ჯამში, %.	✓	
მონიტორინგის ანგარიშგებები		
ქალაქის მწვანე ტერიტორიების ზედაპირი (% , ჰა, ერთ სულ მოსახლეზე		✓
მუნიციპალური ნარჩენების წარმოება: მთლიანი მოცულობა, ტონა/წელი, ცალკე შეგროვებული ნარჩენების რაოდენობა, ტონა / წელიწადში, მთლიანი%		✓
შინამეურნეობები, რომლებიც დაკავშირებულია კანალიზაციის ცენტრალიზებულ სისტემასთან, წილი საერთო რაოდენობიდან, %		✓
ძირითადი დამაბინძურებლების გამონაბოლქვი ტრანსპორტიდან (ქალაქის ცენტრში და ცენტრალურ ქუჩებზე შერჩეულ მონიტორინგის წერტილებზე) (CO ₂ , NO _x		✓

¹ დამგეგმავი ორგანოს განსახორციელებელი ქმედებების საბაზისო საფუძველი არსებობს და მათი მარტივად შესრულება შესაძლებელია.

და PM და ა.შ.), წლიური (ტ/წელი)		
მდ.ჩხოუმში ჩამდინარე სანიაღვრე და საკანალიზაციო ინფრასტრუქტურის მოდერნიზაცია (მდგომარეობა და შედეგები)		✓

8 სგშ-ს ანგარიში

სგშ-ს შინაარსი და ფორმა მკაფიო და ლაკონურია. დაწერილია მარტივი, გასაგები ენით, არ იყენებს ან განმარტავს ტექნიკურ ტერმინოლოგიას. იყენებს რუკებსა და სხვა თვალსაჩინო მასალას საჭიროებისამებრ. განმარტავს გამოყენებულ მეთოდოლოგიას.

- მიმოიხილავს სგშ-ს რეკომენდაციებს სტრატეგიული დოკუმენტისთვის;
- მიუთითებს ინფორმაციის წყაროებს;
- სგშ-ს დოკუმენტაციას თან ერთვის არატექნიკურ რეზიუმე, რომელშიც აღწერილია სგშ-ს მიდგომა და გეგმის ამოცანები.

აღსანიშნავია, რომ სგშ-ს ანგარიშის მომზადების სამუშაო პრაქტიკა ჩვენს ქვეყანაში არ არსებობს. ქალაქ ზუგდიდის გენერალური გეგმისა და ცენტრალური ნაწილის განაშენიანების გეგმის პროექტის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშიც ერთერთი პირველია.

9 მომუშავე ექსპერტთა გუნდი

ქ. ზუგდიდის გენერალური გეგმის განხორციელებაში მონაწილეობა მიიღეს შემდეგმა კომპანიებმა და ექსპერტებმა:

- საპროექტო გუნდი - შპს „არტსტუდიო პროექტი“;
- ადგილობრივი კონსულტანტი, საინჟინრო და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურა - შპს „დეტალი“
- ბუნებრივი გარემო, ჰიდროლოგიური და კლიმატური პირობები - შპს „გამა კონსალტინგი“
- სოციალური პროფილი - „დი პი ეი კონსალტინგი“
- ტურიზმი - „საქართველოს ტურიზმის ასოციაცია“
- ეკონომიკური პროფილი - თენგიზ ჯოხაძე
- იურიდიული საკითხები - კოკა კილურაძე
- კულტურული მემკვიდრეობა - ლალი ანდრონიკაშვილი, თათია ღვინერია.